

nødne Kontrol. Men bygger man saaledes paa, at Indsamlingen sker ad Frivillighedens Vej, og at enhver, der vil, kan tjene en Dagløn, og det tit en meget god Dagløn, naar de blot ville melde sig til Indsamlingen, saa tror jeg ogsaa, det er rigtigt at fastsætte nogen Kontrol med dem, der foretage denne Indsamling. Det forekommer mig da, at Sogneraadet bør have en vis Myndighed til at undlade at give en hvilken som helst Vagabond eller Røver et Tegn til at gaa ind paa fremmed Mands Ejendom og samle Oldenborrer. Naar Sogneraadet, til en vis Grad i alt Fald, har det moralske Ansvar for, at Indsamlingen foregaar under tilfredsstillende Former, maa Sogneraadet ogsaa kunne antage og afskedige Folk, der melde sig dertil, og dette sker lettest ved saadanne Tegn som de foreslaaede. At Udleveringen af saadanne Tegn skulde forsinke Indsamlingen, kan jeg ikke forstaa. Ethvert Sogneraad, som bærer sig fornuftig ad — og det gaar jeg ud fra, ethvert Sogneraad gør — vil vide, at det er i deres direkte Interesse at have disse Tegn liggende paa Oplag, og de ville da kunne uddeles i Løbet af 5 Minutter.

Det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds omtalte, at det ikke gik an at gøre en Familie ansvarlig for den Skade, som en anden Familie maaske havde gjort paa en Mands Mark. Deri er jeg ganske enig med det ærede Medlem, men selvfølgelig vil heller ikke nogen kunne idømmes Skadeserstatning, medmindre det kan bevises, at han har forvoldt Skade. Det forekommer mig imidlertid, at det er nødvendigt at give Bestemmelser om forsætlig og uagtsom Skade, naar man tillader Folk at gaa ind paa fremmed Mands Jord og samle Oldenborrer. Jeg tror ikke, at dette vil komme til at spille nogen stor Rolle, men jeg tror, at det er et Tryk paa vedkommende, som vil bevirke, at ingen vil i Kaadhed eller af grov Uagtsomhed foretage sig Ting, som medføre Skade for den, paa hvis Jord han indsamler. — De Indvendinger, der ere fremkomne, ere dog, som sagt, kun af mindre Betydning, og jeg haaber sikkert, at man skulde kunne komme ud over det. Maa jeg maaske dog endnu nævne et Punkt, som jeg glemte før, det er Spørgsmaalet med Hensyn til Skolebørnene. Jeg maa der erindre om, at det Forslag, jeg havde fremsat i Landstinget, gik ud paa, at vedkommende Skoledirektion i den Tid, Indsamlingen af Oldenborrer finder Sted, kan bevilge Ferier i Almueskolerne i et Omfang af indtil 14

Heldage. Dette er nu forandret i det andet Ting. Jeg holder mere af mit eget Forslag, og saafremt dette Ting maatte ønske at gøre en Forandring i Landstingets Affattelse, har jeg intet derimod. Jeg tror, at den Form, som Forslaget havde, da det blev forelagt i det andet Ting, er heldigere end den Form, det har faaet ved de af det andet Ting indførte Ændringsforslag.

Ole Hansen: Det er kun et Par Bemærkninger, jeg ønsker at gøre angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Myndigheden til at paabyde Indsamlingen af Oldenborrer skal lægges hos Amtmændene eller hos Sogneraadene. Den ærede Minister og det ærede Medlem for Nakskov mene, at det er rigtigst, at denne Myndighed lægges hos Amtmændene, medens det ærede Medlem for Skjoldelev (J. Nielsen) og jeg mene, at det er rigtigst, at Myndigheden bliver henlagt til Sogneraadene. Den ærede Minister siger nu, at Myndigheden bør ligge hos Amtmændene og det vil saa gaa saadan til, at Sogneraadene ville henvende sig til Amtmanden og bede ham om at give dem et Paalæg om at indsamle Oldenborrer. Men dette synes mig beviser klarest, at dette kun er et Omsvøbsdepartement, idet Sogneraadene skulle henvende sig til Amtmanden for at bede om at faa Lov til det, som de gerne ville, og som vi gennem dette Lovforslag ønske skal ske. Det eneste, der med nogen Grund kan siges imod at lægge Myndigheden hos Sogneraadene, er den, at der kunde tænkes at være nogle Sogneraad, som ville stille sig ligegyldige over for Sagen. Det kan ganske vist tænkes, men det kunde der raades Bod paa ved at gaa en hel anden Vej, nemlig ved at tillægge Amtmanden Myndighed til at paabyde ligegyldige Sogneraad, at de skulde træffe Foranstaltninger mod Oldenborrer. Det vilde der, synes mig, være god Mening i, medens dette at fastslaa, at Amtmanden skal paabyde Sogneraadene over det hele at foretage Indsamling, ikke kan være nødvendigt, idet de aller fleste for ikke at sige alle Sogneraad gerne ville gøre det uden noget som helst Paabud.

Formanden (Sofus Høgsbro): Det ærede Medlem for Aarhus Amts 4de Valgkreds (J. Nielsen) har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Nielsen: Jeg skal blot gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Landbrugsminister. Naar han udtalte, at jeg ankede